

KUJAKOLLI

AVOINNA

MA - TO	15 - 23
PE	15 - 24
LA	12 - 24
SU	12 - 23

TAHMELAN VIERTOTIE 2
PUH. 03-2223353

Hartwallin janon sammuttajat

oluut, siiderit, lonkerot...

Lihajalosteen "hörikset"

"Papan" kotimaista hunajaa

"Kahvi kuumaa, etelärinteen huumaa"

Africafe

Tietokilpailut keskiviikkoisin klo. 19.07

Rapulaclubit

TERVETULO A !

RUOKA-ANNOKSIA, ESIM.
VALKOSIPULIRUUKKU,
VOIKUHA, SILAKKAPIHVIT,
PYTTIPANNU, LIHAPULLAT,
HUNAJABROILERI, KASVISLAUTANEN...

SUPERPIHVI MAUN MUKAAN

PIKKUANNOKSIA

TALON SALAATIT

JUOTAVAA

Avoinna
arkisin 11-02
la-su 12-02

Keittiö avoin
ma-pe 11-16
la 12-18
su 12-19

Pispalan valtatie 23
puh. (03) 212 5211

Pispalalainen on foorumi kaikille pispalalaisille. Se jaetaan ilmaiseksi kaikkiin Pispalan, Tahmelan ja Hyhkyn talouksiin. Kirjoituksia, mielipiteitä, jutun aiheita ja muuta sellaista voi toimittaa lehden tekijöille ja asukas-yhdistyksen toimikunnan jäsenille. Niitä voi lähettää tai jättää lehden postilaatikkoon Pispalan kirjastolle (Tahmelankatu 14) tai sähköisesti alla olevaan osoitteeseen.

PISPALALAINEN 2/2004

Päätoimittaja: Aura Kalli
pispalalainen@tamperelainen.org

Tähän lehteen kirjoittaneet: Tiina-Liisa Aalto, Aura Kalli, Risto Laiho, Jorce Markkula, Eevamaija Miettinen-Kopsa, Veikko Niskavaara, Asko Parkkonen, Ressu, Jukka Sirén, Osmo Sounela, Mika Söderman, Pasi Virtamo
Kuvat: Aura Kalli, Jorce Markkula, Heikki-Pekka Miettinen, Hra NASA (kansikuva), Veikko Niskavaara, Asko Parkkonen, Pasi Virtamo

Ulkoasu: työryhmä Kalli&Virtamo
Painopaikka: Kangasalan kirjapaino 2004

Painosmäärä: 3600

Julkaisija: Pispalan asukasyhdistys ry.

Pispalan asukasyhdistys ry.

Toimikunta 2004

Tahmelankatu 14
33240 Tampere

Sähköposti:
pispalalainen@tamperelainen.org

Nina Hakala, vpj. 044-536 8472

Esa Helin 050-348 1078

Pirkko Saloranta, tal. hoit.

Ismo Saxman 040-731 4229

Reino Tusa 040-748 0121

Pasi Virtamo, pj. 041-507 1717

JOS JOKIN ON TÄRKEÄÄ

Välillä sitä ihmettelee, miten kummassa ihmiset tällä harjulla jaksavat taistella aina vaan ja uudestaan samojen asioiden puolesta.

Ihmettelee, vaikka toisaalta ymmärtää niin hyvin. Jos jokin on tärkeää, jokin on tärkeää. Ja ymmärtäähän senkin, etteivät ihmiset aina jaksaa.

Ehkä sitä enemmän pyöritteleekin päätään sille, miten samat teemat toistuvat tämän lehden sivuilla, tässä kylässä – kiertävät ja kiertävät vuosikymmenestä toiseen. Ja miten raha puhuu, ja miten lopputulos on aina sama – turhauttava.

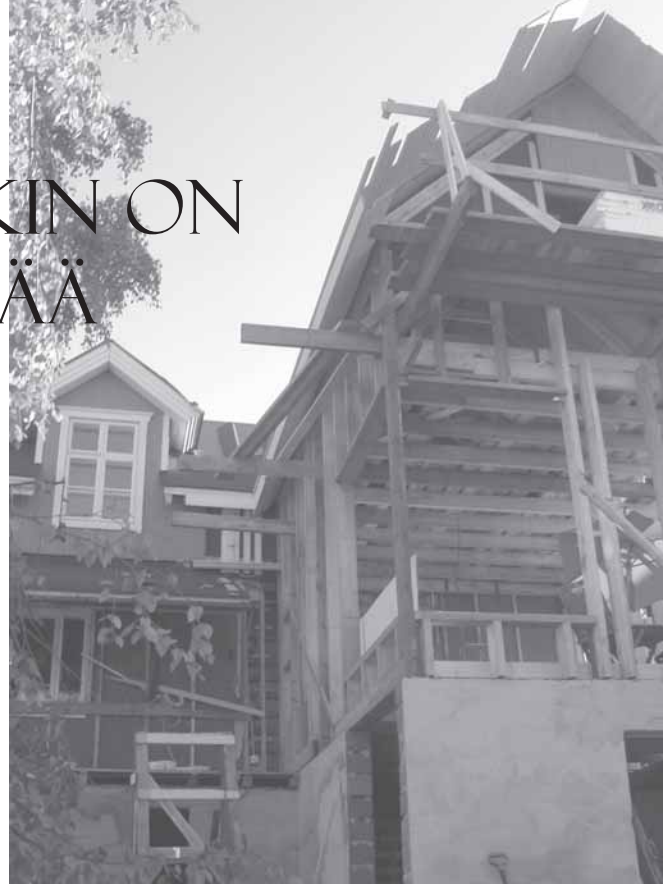
Olen nähnyt talojen häviävän ja uusia nousevan, nähnyt kun linnunpesiä hajotetaan betoniporalla, kuvitellut rivitalot kasvimaille. Saanut seurata, kuinka vanhat alueet saavat arvoluokituksen virallisissa papereissa ja kuinka näillä papereilla pyyhitään takamusta. Vihainen on vahva sana - ja joissain tilanteissa niin lievä. Tahtoisin niin sanoa, että jos tuhoavat meidän elinympäristömme, minun mielenrauhani, minä vastaan samalla mitalla. Me vastaamme. Mutta ei tällaisia asioita sanota ääneen, ei näillä uhota. Jokainen päättäköön itse, miten vastaa ja mihin.

Kaiken pauhaamiseni keskellä olen muuttamassa Pispalasta pois. Luulen kuitenkin, että juuret, jotka tähän kylään muutamassa vuodessa ehdin kasvattamaan, jäävät edelleen tänne. Voi olla kummallista yrittää horjuen pysyä pystyssä tuolla kaupungin toisella puolella.

Pitäkää huoli mustan mullan maasta, soraisesta harjusta ja kaikesta siitä, joka teidän mielestänne Pispalan tekee. Toivon, että jaksatte kantaa huolta sellaisesta Pispalasta, jossa mieli lepää. Ja että lepäätte välillä itsekin.

Vielä päätoksen päätökseksi haluan kiittää kaikkia, jotka ovat panoksensa Pispalalainen-lehden tekoon antaneet – kirjoittamalla, kuvittamalla, raahaamalla lehtinivaskaa postilaatikolta toiselle, tai muutoin. Pitämällä minut järjissäni, niissä rajoissa, kun se nyt mahdollista on.

*muuttolaatikoiden keskeltä,
Aura K.*

-JOS RUUKKASET OVAT KÄYTÖN
PUUTEESTA PÄSSEET KUIVUMAAN
KOPPUROIKSI, NE VOI NOTKISTAA
VOITELEMALLA NIITÄ PELLAVAOLJYN,
TRAANIN JA VÄRTINÄOLJYN
SEOKSELLA.

TUOTTEISTAMALLA TYÖTÄ

KUMPPANUUSPROJEKTI SAA JATKOA?

Tuotteistamalla työtä –projekti on aloittanut toimintansa lokakuussa 2004. Se on jatkoa aikaisemmin TE-keskuksen projektituella vuosina 2000-2003 toteutetulle työllistämiprojektille ja rinnakkainen parhaillaan (2003-2005) käynnissä olevalle RAY:n rahoittamalle alueyhteisön kehittämisprojektille. Projektille haetaan jatkorahoitusta vuosille 2005-2008.

Projektin päävastuullinen toteuttaja on Pispalan kirjastoyhdistys ry. Toiminnallisesta toteuttamisesta vastaavat kirjastoyhdistyksen kanssa kahdeksan muuta yhdistystä, jotka muodostavat Pispalan kumppanuus -projektiyhteenliittymän.

Projektin tavoitteena on luoda paikallista kumppanuutta työllisyyden edistämiseksi hyödyntämällä Pispalan perinteisesti vahvaa paikallisidentiteettiä, aktiivista yhdistystoimintaa ja nykyisen sosiaalisesti monikerroksisen asujaimiston resursseja.

Erityisesti uuden projektin avulla pyritään tuotteistamaan tähänastisissa projekteissa kehitettyjä yhdistysten toimintoja niin, että projektit ja yhdistykset pystyvät myymään niitä-kaupungille, työvoimahallinnolle, muille yhdistyksille ja projekteille sekä yksityisille. Tällä mahdollistetaan omarahoitukset projekteille sekä toimintojen jatkuminen projektien jälkeenkin.

Toisaalta tuotteistetaan suunnitelmallisesti työllistettävien työvalmiuksia yhdistämällä työjaksoihin työvoimakoulutusta ja harjoittelua yrityksis-

sä. Tavoitteena on työvalmiuksien

kehittämisen kilpailukykyisiksi avoimilla työmarkkinoilla sekä työosuuskuntien muodostaminen.

Projektin keskeisin toimintamuoto on kirjasto/kansalaistalon toimintojen vakiinnuttaminen ja kehittäminen. Uusina osina projektissa hahmotellaan korjausrakentamiskoulutuksen ja -työssäoppimisen sekä kylätalkkari- ja hoivatyön lisäämistä "ohjelmistoon".

Lisätietoja projektisuunnitelmasta saa osoitteesta www.pispala.fi/kumppanuus, Askon Parkkoselta 050-570 3098 tai Pasi Virtamolta 041-507 1717. - AP

TOIMINNAN TAUSTAA

Kaikki Pispalan alueella toimivat yhdistykset, muut yhteisöt sekä yritykset ovat tervetulleita mukaan projektiin toteuttajiksi tai yhteistyökumppaneiksi. Nykyään mukana 10 eri yhdistystä.

Vuosina 2000 – 2004 on työllistetty vuosittain keskimäärin 25 eri henkilöä 6 kk – 24 kk:n työjaksoihin. Lisäksi projektissa on työskennellyt työmarkkinatukiyms. harjoittelijoita n. 7 vuosittain. Yhteensä työllistetyt ja harjoittelijat ovat työskennelleet projektin tähänastisen 4,5 vuoden toiminnan aikana 72 henkilötyövuoden verran.

Lounaskahvila

KAHVVERI

Joulu lähestyy! Valmistamme

**KOTITEKOISET JOULULAATIKOT JA
JOULULEIVONNAISET**

Meillä myös pitopalvelu!

Teethän tilauksesi ajoissa!

Pispalan valtatie 2, avoinna ark. 6-15 la sulj. 213 0046

Pispalan kumppanuus

kolmannen sektorin kaupunginosakohtainen yhteisö-, työllistämisen- ja tietoyhteiskuntahanke

Projektin tavoitteena on

- Kehittää alueen yhteisöllisyyttä pitämällä yllä kansalaistaloa ym. palveluja sekä edistää yhdistysten ja muiden toimijoiden yhteistyötä
- Työllistää pitkäaikaistyöttömiä ja harjoittelijoita projektin ja yhdistysten mielekkäisiin tehtäviin, voimavaraistaa heitä mm. atk-koulutuksella sekä tukea jatkosijoittumisessa muihin töihin tai koulutukseen
- Lisätä tietoyhteiskunnan kansalaistaitoja kaikille avoimilla verkkoyhteyksillä ja atk-koulutuksella

Projektissa työskentelee n. 15 työllistettyä ja harjoittelijaa. Vapautuvia työpaikkoja kannattaa kysellä. Toimipaikat: Pispalan kirjastotalo, Rajaportin sauna ja Kurpitsatalo

Lisätietoa:

<http://www.pispala.fi/kumppanuus/>

TE-KESKUS
Työvoima- ja elinkeinokeskus

Yhteystietoja:

Pispalan kirjastotalo
Tahmelankatu 14, 33240 Tampere, p. 223 9654

Askon Parkkonen 050-570 3098

Pasi Virtamo 041-507 1717

Veikko Niskavaara 040-776 5198

MITÄ KUULUU REEMILLE JA NISRIENILLE?

Pispalassa saatetaan vielä muistaa Pispalan kummirenkaan palestiinalaiset kummitytöt **Reem Housain** ja **Nisrien Ghoname**. Heistä ei ole kuulunut juuri mitään 1980-luvun jälkeen.

Kummilapsitoiminta oli aktiivisimmillaan 1980-luvulla. Toimintaa kuvaa seuraava lainaus vuoden 1984 Pispalalaisesta (Pispalalainen 3/84, sivu 12, kirjoittajana *Taru Hurme*)

“Ajatus kummilapsien adoptioimisesta syntyi Libanonin vuoden 1982 sodan julmuuksien tultua ihmisten tietoisuuteen. Syntyi halu auttaa kaikin tavoin sodan uhreiksi joutuneita pakolaisia. Orpojen palestiinalaislasten kummitoiminnasta tuli mahdollisuus konkreettiseen henkilökohtaiseen auttamiseen. Kummirinkejä syntyi eri puolille, Tampereella niitä on nyt viitisentoista ja muualla maassa useita kymmeniä.”

“Kummirinkien tärkeä toimintatapa on ollut kuukausittaisen avustussumman lähettäminen kummilapsien ylläpidon ja koulutuksen tukemiseksi.”

“Rahallista avustusta ehkä vieläkin tärkeämpää on antaa kaikki mahdollinen henkinen tuki erittäin kovia kokeneille lapsille. Kummitoiminnan kautta on mahdollista osoittaa näille lapsille, etteivät he ole yksin, että heillä on ystäviä eri puolilla maailmaa.”

REEM ON NYKYÄÄN SUURPERHEELINEN

Nykyään nämä rauhattomalla Lähi-Idän alueella asuvat naiset Reem ja Nisrien ovat sentään elossa. Mutta ensin on paikallaan kertoa lyhyt elämänkerta heistä, varsinkin Pispalalaisen nuorempien lukijoiden opastamiseksi.

Reem Housain syntyi Tel-al-Zaatarin pakolaisleirillä vuonna 1970. Hänen vanhempansa *Marian* ja *Moustafa Housain* saivat surmansa tämän leirin pommituksissa 12.8.

1976. Reem ja hänen kahdeksan sisarustaan olivat siitä lähtien lastenkodeissa, alkusi Libanonin Beirutissa ja vuoden 1982 jälkeen Syyriassa, Damaskuksen lähellä. Vuonna 1986 Reem meni naimisiin ja muutti pois lastenkodista; näin hän kasvoi ulos pispalalaisten tuen piiristä.

UNRWA:n (Yhdistyneiden Kansakuntien Palestiinan pakolaisten avustus- ja työelin) Libanonin pakolaisleireillä avustustyötätekevä *Kassem Aina* kertoo, että nykyään Reem Housain on naimisissa ja hänellä on kuusi lasta. Reem perheineen elää Rashideyehissa.

NISRIEN KÄRSII EDELLEEN KÖYHYDESTÄ

Nisrien Ghoname syntyi vuonna 1975. Hänellä on 11 sisarusta. Nisrien, hänen kaksi sisarustaan *Ieman* ja *Khitam* sekä veljensä *Ghassan* jouluivat kummikotiin vuonna 1984, kun Amalin joukot olivat surmanneet lasten nähden heidän molemmat vanhempansa lähellä Shatilan pakolaisleiriä Libanonissa. Nisrien, kolmen sisaruksensa kanssa, asui siis samaisessa Beit Aftal Al-Somoudin lastenkodissa Syyriassa Damaskuksen lähellä kuin Reem aikanaan.

1990-luvulla Nisrien opiskeli palestiinalaisorpoja kouluttavassa sisäoppilaitoksessa Damaskuksessa. 18 vuotta täytettyään hän kasvoi ulos pispalalaisten tuesta.

Kassem Aina kertoo, että nykyäänkin Nisrien Ghoname sisaruksineen asuu Syyriassa. Nisrien on työtön. Hänen veljensä Ghassan elää Nahr El-Bared –nimisellä pakolaisleirillä Poh-

jois-Libanonissa. Molemmat elävät taloudellisessa ahdingossa.

KUMMILAPSITOIMINTA VILKASTUU JÄLLEEN

Arabikansojen ystävyysseuran (AKYS) puheenjohtaja Ilona Junka kertoo, että kummilapsitoiminta oli aika vaisua 1990-luvulla, mutta viime vuosina tapahtunut palestiinalaisten tragedian syveneminen on tuonut joukkoon uusia voimia. Joten tällä hetkellä seura kasvattaa kummilapsijoukkoa jälleen. Nykyisin AKYS:lla on Libanonissa yli 20 kummilasta.

Junkan mukaan seuran oma kirjanpito kummilasten suhteen ennätti 1990-luvulla rapautua melkoisesti, kun kummilapsitoimintaa hoidettiin silloin aika vaisusti. Nyt seuralla on taas hyvä kirjanpito, ja erittäin tunnollinen kummivastaava, mutta 1980-luvun kummilapsista tiedot ovat vaajaat.

Lisätietoja kummilapsitoiminnasta saa: Arabikansojen ystävyysseuran kummivastaava Meri Aichalta, puh. 050-56037, meri.aich@luukku.com ja puheenjohtaja Ilona Junkalta, ilona.junka@vm.fi.

- MS

TERVEISIÄ KURPITSALTA!

Ensikosketukseni Kurpitsataloon olivat Sadonkorjuujuhlat, joissa

ihastuin sekä taloon, alueeseen että ihmisten hyväntuulisuuteen ja yhteistyöhön, jotka kovasti muistuttivat minua 12:sta vuodesta, jotka 80-luvun alusta lähtien asuin Pispalassa eläen "hurjaa nuoruutta". Riemulla ja haikeudella muistelin Rinnekadun, Mälikadun ja Harjun ystäviä, suurin osa jo muualle muuttaneita.

Riemuni oli suunnaton, kun sain tietää pääseväni työllistetyksi Kurpitsalle: vihdoinkin duunia, josta on yleistä hyötyä kaikille, ah; niin kauniilla paikalla Pyhäjärven rannalla, ryytimäiden ympäröimänä, Pispalalaisten ja muidenkin joukossa. Miten ihanaa oli aamuisin Haapalinnasta kävellä rantaa pitkin duuniin – tunsin olevani etuoikeutettu!

Päällimmäisenä ja tärkeimpänä työnkuvaan kuului ikkunoiden kunnostus talvea varten ja kahvilan pito, tiedon jako turisteille ja muille uteliaille. Kuulosti, ja oli mukavaa.

Totaalisen muutoksen hiljaiseen arkirutiiniin lokakuun lopulla toi Uralin Perhonen, joka ihmisineen lennähti paikalle alkaen rakentaa viereiselle tontille Sielunmessua kadonneelle Pispalalle: meidän kaikkien (toivottavasti!) kokemalle ja nauttimalle, Katariina Lillqvistin ja Hannu Salaman valo- ja ääni installaatiolle.

Oli nautinto seurata läheltä miten asiat pikkuhiljaa etenivät; oli nautinto tehdä aamupalaa, välipalaa ja lämmintä kasvisruokaa (kiitos Antti-kokille!!!) Katariinalle, Eskolle, Makolle ja muille, jotka aamuisin saapuivat rakentamaan riukuvessoja, suunnittelemaan valoja, esityspaikkoja, soppatykkeitä (kiitos Jukille Helsinkiin), esiintyjien tiloja, suunnittelemaan ja raivaamaan teltan paikkaa (josta erityisterveiset aktiivisille Steinerin "vapaaehtoisille"!)- kaikkea,

mitä ikinä esitykseen tarvittiinkaan: meidän tehtävämme oli pitää jengi muonissa ja juomissa, mistä toivomme onnistuneemme kunnialla.

Viikon kulkiessa loppuaan kohti, tunnelma talossa vain tiivistyi; olo oli kuin joulun alla talon ollessa täynnä touhuilevia, hyväntuulisia, hieman jännittyneitä ihmisiä – varsinkin itse esiintymispäivänä 6. marraskuuta. Sitä päivää ei hevin unohda! Ilo oli kuunnella bändin viimeisiä treenejä kylmien väreiden kivutessa pitkin selkäpiitä Katin laulaessa kundien säestyksellä: siinä oli sitä fiilistä Pispalasta, johon olin 20 vuotta sitten totunut! Kiitos!

Ilman Anjan apua en olisi kyennyt päivästä selviytymään, niin kiire ja hoppu oli sämpylöiden teolla: nälkäisiä ihmisiä riitti! Kiitos Sinulle myös sämpylöistä ja pullista jotka teit! Super-kiitokset myös Anjan miehelle, joka kiltisti pitkin päivää haki meille lisää ruokatarpeita aina tarvittaessa: olisimme joutuneet myymään "ei-oota" ilman häntä jo tuhannesti aiemmin. Esiintyjien lämmityksestä huolehti Antti, jonka päivät eivät lyhyitä myöskään olleet: Antti oli ensimmäisten ja viimeisten joukossa aamuisin ja iltaisin, ja huolehti että Talo pysyy pystyssä. Kiitos siitä!

Soittajilta pyydämme nöyrästi anteeksi ovien lukkoon menoa; yritimme kyllä viestittää että me duunaritkin tahtoisimme lähteelle tulla esitystä katsomaan ja ovien menevän joksikin aikaa lukkoon, mutta viesti ei sitten valitettavasti saavuttanut kaikkia. Siitä nöyrästi pyydämme anteeksi!

Silja, sinä Enkeli: kiitos kakusta jonka toit myyntiin! Sinunlaisiasi toivoisi olevan enemmän!

Kurpitsatalo oli esityksen jälkeen ääriään myöten täynnä: kiitos teille kaikille, jotka tulitte, jaoitte illan kanssamme ja saitte Talon eloon! Fiilis oli upea!

Joulukuu on alkanut ja Kurpit-

satalo on vaipunut hiljaisuuteen. Kahvila on auki ainoastaan sunnuntaisin klo 13-17, jouluun asti ainakin. Vuoden alusta lähtien tilanne on vielä auki.

Talo on kylmä ja yksinäinen, mikä on surullista. Surullista on ollut myöskin huomata, ettei ilmapiiri Kurpitsaliikkeellä ole paras mahdollinen.

Ihmisten sisäiset ristiriidat ja valan- ja määräyshalu ovat vieneet iloa työstä. Hyvät ihmiset ovat lopettaneet työnsä Kurpitsalla surullisina tilanteesta. Jotkut loukattuina. Tuntuu siltä, ettei vasen käsi tiedä mitä oikea tekee, eikä pää tiedä kummastakaan kädestä.

Sadonkorjuujuhlat

Kuulemme kommentteja ihmisiltä, jotka eivät tiedä päivittäisistä toistamme mitään, mutta ovat valmiita kritisoimaan. Se ei tunnu oikealta, eikä varsinkaan Pispalalaiselta meiningiltä.

Peräänkuulutan, vaikken Pispalalainen olekaan, yhteistyötä, puhumista kasvokkain ja suoraan; rivien kokoamista että arvokas työ jatkuisi.

Ymmärrän, että ihmiset ovat väsyneitä monen vuoden työn jälkeen, eikä kaikki kaikkia enää kiinnosta, eivät-kä kaikki jaksa, mutta ei kai kukaan tahtoisi jo tehdyn työn valuvan hukkaan?

Rauhaa ja Rakkautta kaikille, tasapuolisesti!

- R

URALIN PERHONEN HERKISTI

Katarina Lillqvistin ja Hannu Salaman kuunnelma-kuva-musiikki-tulitaide-installatio Uralin perhonen herkisti satapäisen yleisön kyynelten partaalle Pyhäinpäivän iltana Tahmelan lähteellä. Pispalan punakaartin naisplutoonan soturin Anna Kiven tarina on yhdistelmä kolmesta todellisesta naiskohtalosta.

Tahmelan lähteelle oli pakkautunut satamäärin yleisöä Pyhäinpäivän iltana, kun Hannu Salaman tekstiin ja Katarina Lillqvistin ohjaukseen perustuva installaatio esitettiin. Teatteri Telakan näyttelijäin äänillä, YLEn kuunnelmaosaston nauhoituksilla, Tampereen museoiden valokuva-arkistoista kaivetuilla valokuvilla, Taiteen ja Viestinnän oppilaitoksen toteuttamalla valoeffekteillä, tulitaideosuuskunta Flammen tulisoihduilla, pispalalaisen kuoron Avomaan kurkkujen ja sointinyhtye Orastavan Seitikin yhteistyöllä kerrottiin punakaartin naisplutoonan soturin Anna Kiven tarina. Lähteellä nähtiin yhteiskunnallinen melodraama sortuvasta ihanteellisuudesta, veljessodasta, hullusta, luokkarajat ylittävästä rakkaudesta ja tragikoomisesta naiskohtalosta.

YLEISÖMENESTYS YLLÄTTI JÄRJESTÄJÄT

Tilaisuuden yleisömenestys yllätti järjestäjät, ja alun perin ohjelmateltaan suunniteltu kuunnelmaesitys, jonka YLE 1 radioi

lauantaina ja sunnuntaina, esitettiin improvisoiden Tahmelan lähteen ympäristössä. Yleisö kuunteli lähteelle loihdittun valoinstallaation ja teloitettujen ja hirtettyjen punakaartilaiten keskellä epämukavasti, mutta hartaasti Anna Kiven tarinan, lähteessä uisken-televan viikatemiehen vartioissa kaiken kulkua.

Kokemuksesta muodostui jokaiselle läsnäolijalle varmasti ikimuistoinen. Anna Kiven tarina petoksista, pettymyksistä, luokkarajat ylittävästä rakkaudesta ja inhimillisyydestä hulluuteen asti, sai monen silmät kostumaan kyynelistä. Mahdollisimman epämukava ja epäsuotuista ympäristö pakotti yleisön tarkkaavaiseksi ja ottamaan kantaa esitettyyn.

Varovaisten arvioiden mukaan paikalla oli ainakin 300 henkilöä, kun järjestäjien ennakkovalmistelut oli suoritettu 100 hengen yleisöä varten. Tilaisuudessa esitettiin myös Katarina Lillqvistin ohjaama pilottijakso tulevasta Uralin perhonen -elokuvasta.

- JM

SUOMEN PARAS SAUNOJA ONSKA NIEMI 85 VUOTTA

Onni "Onska" Niemi täytti lokakuun lopulla 85 vuotta. Sotaveteraani, urheilusankari ja Pispalan tunnettu hevosmies nimettiin merkkipäivän kunniaksi Pispalan Saunayhdistyksen ensimmäiseksi kunniajäseneksi. Kunniajäsenyyttä julistaa Rajaportin saunan pukuhuoneeseen Onskan nimikkopaikalle kiinnitetty hopeinen laatta.

**"ÄIJÄ OSTI KILPAPYÖRÄN,
KUN PÄÄSIN
KANSAKOULUSTA..."**

Onni Niemi syntyi Pispalassa, Pohjois-Pirkkalassa vuonna 1919. Perhe asui jo silloin Niemen nykyisessä kotitalossa Pispalan Valtatie 1:ssä.

Pispalan taloissa ei siihen aikaan ollut mitään nykyajan mukavuushömpötyksiä, joten ainoa kunnollinen peseytymispaikka oli naapuristossa sijaitseva Lahtisen sauna Rajaportilla.

Ensimmäistä saunakertaansa Onska ei muista, koska "...äite vei mut sinne heti nyytinä..." (lue: kapalo-vauvana).

Onska on ollut uskollinen Rajaportin saunalle koko ikänsä: saunomiskertoja on kertynyt varovaisimpienkin arvioiden mukaan yli 7000, todennäköisesti 85 vuoden aikana lähes 10 000, sillä parhaimpina aikoina käytiin saunomassa kolmekin kertaa viikossa.

Näistä sauna-ansioista Onska nimettiin v. 1995 Suomen parhaaksi saunojaksi MTV-3:n Suomen parhaat -ohjelmassa.

Mutta ansiokas on ollut Onskan muukin siviili- ja sotilasura. "Äijä osti mulle kilpapyörän kun pääsin kansakoulusta", kertoo Onska. Ja siitä alkoi kilpapyöräilijän ura, joka vei Onskan kilpailemaan ulkomaille ja 100 km:n maantieajon Suomen mestaruuteen. Onska oli paras suomalaisten joukkueessa, joka polki ensimmäistä kertaa maineikkaan Berliini-Varsova-Praha- ajon v. 1948, ja näitä

Petri Siuro naputtaa kunnialaattaa paikalleen Rajaportin pukuhuoneeseen ja Onska Niemi seuraa hymyssä suin vierestä.

ajoja kertyi peräkkäisinä vuosina 6 kappaletta. Joka kerta Onska oli paras suomalainen. "Parasta kokonais-sijoitusta en muista, mutta etapeilta tuli mm. 3. sijoja useita. Mutta eihän me muiden maiden pyöräilijöille voitu pärjätä, kun ei meillä ollut kunnon välineitä", muistelee Onska. Aktiivinen kilpapyöräily loppui vasta 41-vuotiaana.

SOTA-AIKAAN

Talvisotaan Onska joutui asevelvollisena ja palveli Talvisodan Kannaksella Kevytosasto 3:ssa. Osaston komentaja eversti Wahren oli innokas hiihtomies ja olisi määrännyt hyvän urheilijan aliupseerikouluun, mutta Onska kieltäytyi kunniaista, kun sota kerran oli loppunut. "Ehän mää voinu tietää että sota jatkuu", päivittelee Onska, joka jatkosodan puhjetua komennettiin kaukopartiomieheksi Lapin rintamalohkolle.

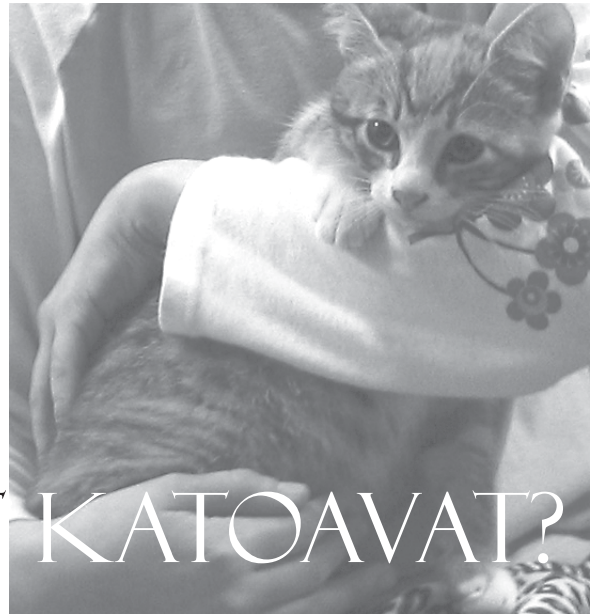
Kaukopartiomies Onska Niemi innostuu joskus – liian harvoin tosin – kertomaan näistä ajoista Rajaportin saunassa pukuhuonekavereille. Näissä jutuissa paljastuu Onskasta yksi ulottuvuus, aikamoinen velmu ja jermu, joka pispalalaisella huumorilla oikoili muodollisen sotilaskurin jäy-

kät mutkat suoriksi. Tehtävistä Onska on suostunut kertomaan vain, että "niin paljon pahaa tehtiin, että jos niistä ny joutus tuomiolle, niin en kylä koskaan Pispalan Valtatietä saunaan kävelis". Joukkueen johtajana toimi kuuluisa ltn. *Olavi Ala-Kulppi*, jota valvontakomissio piti niin tärkeänä, että vaati hänen luovutustaan Neuvostoliittoon. Ala-Kulppi pakeni muiden kohtalotovereidensa kanssa Amerikkaan. "Täpäs Olavin kerran sodan jälkeen Salpausselän kisoissa, kun hän oli Amerikan hiihtomaajoukkueen johtajana", kertoo Onska Niemi.

Rauhan aikana Onska tuli tutuksi kaikille pispalalaisille, koska hän johti kuljetusyritystä, joka hoiti aikanaan niin tärkeän polttopuun kuljetuksen taloihin. Niemen yrityksessä oli yhtä aikaa 4-5 hevosta ja auto, joilla polttopuiden lisäksi kuljetettiin muitakin kaupungin ja kotitalouksien tilauksia. Hyvän muistinsa ja tarkan pelisilmänsä ansiosta Onska on ollut korvaamaton muistipankki Pispalan lähihistoriaa selvittävälle tutkijoille.

- JM

Ensimmäinen kissamme oli Kerttu, nimestään huolimatta hiukan hullunrohkea poika. Yritimme opettaa häntä kulkemaan kuin koira talutushihnassa, mutta eihän siitä mitään tullut, koska kissat eivät tutki mielenkiintoisia hajuja kadun reunoilla, vaan hihna sotkeutui vähän väliä oksiin ja pensaisiin. Hän oli meidän perheessämme puolitoista vuotta, mutta eräänä päivänä Kerttu ei enää palannutkaan ulkoa. Etsimme, huhuilimme ja laitoimme ilmoituksia. Lapset olivat murheen murtamia. Perheenjäsen oli poissa. Odotimme vuoden ja olimme näkevinämme Kertun milloin missäkin, kunnes luovuimme lopulta toivosta.

MIHIN KISSAT KATOAVAT?

Haimme sitten meille Onnin. Hän oli hienotunteinen ja hellä. Käpertyi nukkumaan poski poskea vasten. Meidän mielestämme hän oli maailman paras Onni!

Kesällä vuoden vanhana hänkin katosi, mutta löytyi silloin Orivedeltä löytöeläintalosta. Joku oli ottanut kiinni loukulla, kuten toisenkin kissan talostamme. Yritimme pitää Onnia sen jälkeen sisällä, mutta eihän se enää onnistunut, kun kissa oli jo totunut kulkemaan kotikonnuillaan ja ikkunastakin pääsi hyppäämään ulos. Laitoimme hänelle kaulapannan, jossa oli osoite ja puhelinnumero. Mutta kodin tiedot eivät auttaneet. Lokakuun alussa, sinä synkkänä syksynä, Onnikin katosi jäljettömiin. Pahat aavistukset valtasivat mielen, voiko tämä olla vain sattumaa, kun kolme muutakin kissaa oli ilmoitettu kadonneeksi. Päätimme, että emme enää ota kissaa, koska leppoisassa Pispalassa niitä vaanii jokin vaara.

Mutta vuosi sitten, oltuamme syyslomalla maalaistalossa, mukaamme tulivat kuitenkin huvilivit sisarukset Mirri ja Murre, jotka olivat kotia vaila. Pidimme näitä kissoja sisällä yli talven, mutta keväällä päästimme ne kuitenkin ulos. Sitä ei olisi pitänyt tehdä, koska elokuussa katosi ensin Murre ja sitten kuukautta myöhemmin Mirri. Myös Mari-kissa samalta kadulta oli silloin kadoksissa. Enää en voinut vain surra, vaan aloin selvittää asiaa. Kuulin, että kaksi vuotta sitten mies kadullamme oli ensin lai-

nannut loukkua löytöeläintalo Boondock's:sta ja sitten kertonut hankkivansa oman loukun kissojen pyydystämistä varten. Sen jälkeen ei kissoja enää toimitettu löytöeläinkotiin, kuten laki löytöeläimistä määrää, vaan ne katosivat jäljettömiin.

Pian sen jälkeen löysin supiloukun naapurin pihasta Tahmelassa.

Ei olisi ollut vaikeaa soittaa kissojen pannassa olevaan numeroon ja ilmoittaa, jos niistä on ollut haittaa. Onko se pihalle eksynyt kissa tehnyt jotakin pahaa, vai onko kyse ihan muusta?

Vai onko tässä kysessä se ihmistyyppi, Pispalan uudisraivaaja. Ihminen, joka haluaa muuttaa idylliseen Pispalaan. Pistää sitten vanhan talon matalaksi, rakentaa tuskin tontille mahtuvan "komean" uuden tilalle. Ajaa ylisuurella autollaan kapeilla kujilla kurvit suoriksi. Ja lopuksi pitää puhdistaa uusi kotipaikka kissoista. Kissat ovat aina kuuluneet Pispalaan. Pitäisi tajuta paikan henki, pystyä elämään sovussa luonnon ja muiden ihmisten kanssa. Pitäkö kissan kärsiä, jos omistaja päästää sen ulos tai se on karannut kotoa? Tällaista empatiaa ei löydy. Hän on omistajaluokkaa, muista viis! Surkoot naapurin lapset! Kuinka pitkälle tuollainen tunteeton ja röyhkeä käytös voi mennä?

Mihin katosi kahdeksan kissaa noin vuoden kuluessa Tahmelassa ja Pispalassa?

Syksyllä 2003 astui voimaan koko

maata koskeva, eduskunnan hyväksymä järjestyslaki, joka kumosi kunnalliset järjestyssäännöt. Kissalla on oikeus kulkea vapaana, kunhan se ei mene kytkemättömänä yleiselle uimarannalle ja lasten leikkipaikaksi varatulle alueelle, urheilukentälle tai torille toriaikana. Turvallisinta kissoille olisi tietysti olla kytkettynä ja kodeissaan, koska kaikenlaisia sairaita ihmisiä saa liikkua vapaana. Kissoihin kohdistuva viha, felidofilia, on saman syndrooman ilmenemismuoto, kuin esimerkiksi pedofilia tai lasten pahoinpitely. Vaikka kissoihin kohdistuu kieroutunutta ja järjetöntä vihaa, laki suojaa niitäkin.

Naapureiden kissojen houkuttelu ansaan voidaan rinnastaa metsästykseen, johon tarvitaan metsästyslupa ja maanomistajan lupa. Kaupunkialueella ei ole lupa metsästää omallakaan tontilla. Kissan vahingoittaminen on aina rikos ja se kohdistuu paitsi kissaa, myös kissan omistajaa kohtaan.

Marraskuun alussa selvisi jotakin Mirrin kohtalosta. Haimme ruhjoutuneen, auton alle jääneen Mirrin Nokian takaa, Taivalkunnantieltä, 25 km kotoaan. Mitenkähän on sinne joutunut? Matka on melkoinen, Turuntien ylitys, kaksi siltaa ja seikkailu tietyömaan läpi. Kesällä oli Taivalkunnan kylälle ilmestynyt myös mustavalkoinen koditon kissa, ehkä sekini Pispalasta?

T-L A

MINUIN PISPALANI

Pispalan Moreenin uudeksi puheenjohtajaksi on valittu Pispalassa v.1942 syntynyt Jukka Sirén. Hän on työskennellyt Finnairilla sekä erilaisissa vientitehtävissä Suomen paperi- ja muoviteollisuuden palveluksessa. Työtehtäviensä vuoksi hän on asunut mm. Ranskassa ja Norjassa. Ohessa otteita hänen pitämästään puheesta Pispalan Moreenin syyskokouksessa.

Tämä Pispalamme on vanhan rajamuurin takana, joka suojeli meitä kaupungin hapatuksilta. Siksi tästä kehityskin omalaatuinen "valtakunta".

Pispalaahan on verrattu Rivieraan, eli vähän niin kuin Monaco. Siellä vesinäköjä on kuitenkin vain etelään päin, pohjoisessa on kallioseinämä. Meillä välkehtii vedet sekä etelässä että pohjoisessa. Siellä on ruhtinas, meillä joitakin alallaan valveutuneita kutsuttiin Pispalan keisareiksi.

Täällä oli myös kuninkaita mm. isääni Epraa kutsuttiin Pispalan hikkuninkaaksi, koska piti yleistä saunaa ja johti Pispalan Tarmon urheilujumppaa.

Monacon ruhtinaskunta pitää sisälleen varsinaisen Monacon kaupungin, la Condaminen, Monte Carlon ja Fontviellen. Pispalassa on Ylä-Pispala, Ala-Pispala, Tahmela, Santalahti ja siirtomaana Hyhky. Rajat me tiedämme: Pyhäjärvi, jossa Sauna- ja Lapiosaari, jota lapseni kutsuivat Hattivatti saareksi Tove Janssonin Muumikirjojen mukaisesti, Varalan alue kuuluu mukaan, itää vastaan meillä oli kivimuur, ja sitten Santalahden alue, vanhoine luujauho- ja tulitikkutehtaineen. Pohjoisessa on Näsijärvi.

Moottoritien rautatiesillan alta kaarretaan länteen niin, että leipomo Aallon talo ja Haapalinnan vanha puutarha-alue sekä hieno Likokallio ovat läntisimmät tähän alueeseemme kuuluvat, Simolan pellot ja viimeisenä on vielä mukana puutarhuri Reinolan vanhan huvilan seutu. Aika komea pläntti tätä planeettaamme.

Pispalahan on ikivanha kulttuuri- paikka, sitä jo todistavat kivi-, pronssi- ja rautakautiset löydöt alueelta.

Pispalan klopeille oli suotu erinomaisen tarkka silmä kivien heitossa ja yleensäkin tappeluissa oltiin hyviä. Tämän perusteella pispalalaiset ovat vähintäänkin viikinkikuninkaiden ja Kaarle Suuren kaukaisia sukulaisia, sen todistivat jokavuotiset miekkasodatkin.

Kilpiä ja miekkoja tehtiin viikkokaupalla. Kilvet oli hienosti maalattu ja taistelijat oli nimetty keskiajan historian kuuluisien ritarien nimillä. Näitä nimiä tutkittiin vanhassa lainastossa historian kirjoista. Oli Prinssi Rohkea, Ivanhoe, Rikhard Leijonamieli ja jopa trubaduuri Bertrande de Borne. Joskus taistelut menivät vähän vakavammaksi tohinaksi. Reinin Jonte oli kova vastapuolen päällikkö, mutta kyllä hänetkin joskus taltutettiin.

Urheiltiin - talvisin ja kesäisin pidettiin olympialaisia: kesäkiisat olivat opettaja Simolan talon pihassa tai

morkuilla, missä isot pojat pelasivat sittemmin lentopalloa. Hiihtokilpailuita oli mm. Saunasaaren hiihdot, joita junaili Lehtisen Väinö, myös Reuharin hiihto oli.

Hyppyrimäkiä oli runsaasti: oli Tarmon ranturi Näsijärven rannassa, missä parhaat hyppivät sinne 25-30 metriin. Virallinen ennätys kai oli Karkian Masalla, mutta ainakin Järvisen Kultsulle ja Simolan Antille alastulorinne oli liian lyhyt ja he hyppäsivät tasaiselle jäälle. Ja selvisivät vain jonkinasteisella pyörtymisellä.

Sitten oli kaksoismäki, valkolaakso, leppienvälinen, olympiahoppa ja Uran hoppa. Isoin oli sittenkin se oikea hoppa eli Tahmela, mistä myös hypittiin ja ihailtiin erikoisesti Horpun Tintsen ja Heinon Lekan leiskauksia.

Jääkiekkoa pelattiin. Simolan pihassa ilman luistimia ja kesällä jalkapalloa morkuilla. Pölkkykylän hiekkarannassa käytiin uimassa ja uran laulatapuleilta suikittiin.

Epilän Esan suunnistuskisoissa olin mukana ja vielä Tahmelan Vesan jäsenenä hyppäsin isosta hopasta.

Jukka Sirén Tarmon rantahopan maisemissa -59

Pispalan asujaimisto oli värikästä: oli taitelijoita, mm. Viidan Late toi isälle saunareissullaan Betonimyl-
lärin, missä oli omistuskirjoitus: Epralle Latelta. Kultamitalimies Rau-
no Mäkinen kävi Sirenin saunassa
kuten myös moni muukin pispala-
lainen - ja saunojahan riitti Pispala-
lassa.

Mieleenpainuvat juhlat olivat lastenkutsut, joita vietettiin Simolan
maman tiloissa, joskus ehkä 1946. Onkimisesta sain satukirjan, näin
muistan. Vuonna 1949 alkoi koulu Hyhkyssä ja sekä poika- että tyttö-
kavereita tuli lisää. Ensimmäinen opettajani oli Saarentauksen rouva. Pyhäkouluakin kävin, samoin kuin seurakuntatalon poikakerhossa.

Yleensä hyhkyläisten kanssa oltiin hyvissä väleissä. Uran rannan ja Har-
jun poikia hieman kyräiltiin. Johtui kai siitä, että kävivät eri koulua. Pisp-
pan koulua vastaan tuli salainen pel-
ko, kun siellä oli se kouluhammaslää-
käri. Oli aina vuoden kovin päivä, kun
sinne mentiin hampaiden kiskon-
taan. Mutta onneksi siellä odotushuo-
neessa oli hienoja piirustuksia.

Nyt tästä meidän Pispalastamme on tullut eräs Tampereen suosituimmis-
ta asuinalueista. Moreenin puiteissa meidänkin pitää ottaa kantaa Pispalan
rakentamiseen, vaikkapa yhteistyössä muiden intressipiirien kanssa.

Mielestäni alue, joka kaipaa erikoi-
sesti ehostusta on Santalahden alue, jonka yleistä ulkonäköä pitäisi kohen-
taa ainakin vanhojen romujen pois-
viennillä ja rakennusten korjaamisen tai uusrakentamisen muodossa.

Pispalan vä-
häiset luonto-
alueet, kuten metsiköt, pitäisi saada asialli-
seen kuntoon ja luontopolut py-
symään siistei-
nä. Olisi myös lisättävä luon-
topolkuja ja kumman-
ns. morkun pohja pitäisi perata risuista ja rangoista. Myös punaisen

tukkitien kivijalka kaipaa muistolaattaa.

Patjaksen Sakarille kiitokset Pispalan Moreenin pitkäaikaisesta puheen-
johtajuudesta ja asioiden hyvästä hoi-
dosta. Meidän Haulitornimme on saa-
tu kukoistavaksi maamerkiksi koko Tampereelle, myös Lauri Viidan Museon entisöimistyö on hoidettu esimer-
killisesti.

- JS

Kauneus- ja Jalkahoitola Katri
Pispalanvaltat. 56 (Hesburgeria vastap.) **345 2555**

Aallon Leipomo
344 0244
Pispalan vt. 68, ma-ke 8.00 - 15.00, to-pe 8.00 - 16.00
Kauppahalli, ark. 8.00 - 18.00, la 8.00 - 15.00

Rajaportin

SAUNA - KAHVILA - HIEROJA

◆ Suomen vanhin yleinen sauna

◆ puh. 222 3823

◆ avoinna ma 18-22

ke 18-22

pe 15-21, la 14-22

◆ naisten ja miesten osastot

◆ maksu 4,5 €, klo 17 asti 2,5 €

MAANANTAISIN KOKO ILLAN 2,5 €

SULJETTU ma-ke 13.-15.12.

Jouluaattona 24.12. klo 10-18

(vältä ruuhka-aikaa klo 15-18)

Joulupäivänä 25.12. suljettu!

Uutena vuonna ja loppiaisenä normaalisti

Saunatuotteita

◆ T-paitoja Rajaportti-aiheisella kuvalla (2 mallia ja väriä) 10 €

◆ saunapyyhkeitä: pellava-puuvillafrotee, kotimainen, iso, Rajaportti-tekstillä 30 €

◆ lahjakortti: 15 min hieronta, sauna ja pullakahvit 12 €

◆ saunan historiikkikirja "Puhraasta tuli" 13 € (myös Pikkolosta, Kahverista, Amurin Helimestä)

◆ myös tilaussaunoja puh. 040 776 5198

RAJAPORTIN KAHVILA

◆ avoinna sauna-aikoina

◆ kahvia, pullaa, olutta, virvokkeita, pikkusytötävää

◆ puh. 213 0117

HIERONTAHUONE "CORPUS VITALE"

◆ koulutettu hieroja Heta Pulkkanen

◆ toimii sauna-aikoina, tilauksesta muulloinkin

◆ ajanvaraukset (pakolliset) puh. 045- 673 6871

Pispalan valtatie 9 ◆ www.rajaportinsauna.fi

PISPALA 1970-LUVUN PUOLI

Syyskuun puolivälissä Pispalan kirjaston näyttelytilaan rakennettiin mahdollisimman aito 1970-luvun pispalalainen opiskelija-asunto. Ina Jakobssonin, Tuula Ahon ja Osmo Sounelan näyttelyllä kerrottiin siitä, millaista elämä oli Pispalassa silloin kun monet nykyiset keski-ikäiset muuttivat nuorina ensimmäisen kerran asumaan harjulle. Pispalan verkkosivuilla osoitteessa <http://mansetori.uta.fi/pispala/historia/70-luku/index.html> on dokumentoitu näyttelyn tausta, suunnittelu, rakentaminen ja lyhyt elämä.

Pispala oli perinteisesti ollut työväestön rakentama ja asuttama kaupunginosa. 1970-luvulla Pispalan väestöpohjassa tapahtui suuri muutos. Vanhat asukkaat vaihtuivat suurelta osalta uusiin, vaikkakin rakennuskanta vielä säilyi. Sen muutoksen aika tuli vasta seuraavalla vuosikymmenellä.

Rakennuskiellon takia ei alueelle saanut rakentaa, eikä taloja saanut uudistaa neljäänkymmeneen vuoteen. Kaikki odottelivat uuden asemakaavan ratkaisuja.

Pispalan asunnot olivat pieniä: peräti 73% asunnoista oli korkeintaan huoneen ja keittiön käsittäviä. Asunnot oli rakennuskiellon aikana myös päästetty huonoon kuntoon. Monet asukkaista olivat kyllästyneet kylmiin, vetoisiin, mukavuudettomiin asuntoihinsa. Pienten lasten hoitaminen oli näissä oloissa hyvin vaikeaa. Ne, joilla oli varaa, ostivat itselleen asunnon uuden lähiön uudesta kerrostalosta. Pispalaan jäivät vanhenevat asukkaat: pienituloiset, eläkeläiset, alkoholiongelmaiset. Kolme neljäsosaa ruokakunnista oli yhden tai kahden hengen talouksia.

1970-luvun alussa keskusteltiin jopa Pispalan koulun lakkauttamisesta, koska alueella ei asunut tarpeeksi lap-

sia. Uudelleenjärjestelyt toivat onneksi kouluun lisää lapsia ja koulu säilyi alueella.

Ne jotka jäivät, joutuivat tulemaan toimeen kylmissä, hatarissa, ilman juoksevaa vettä ja pesumahdollisuutta olevissa asunnoissa, puilla hoidettavan lämmityksen tai öljykamiinan kanssa. Ruoanlaittomahdollisuudet olivat vaatimattomat: puuhelloja ja irtokeittolevyjä.

Vain puolessa asunnoista oli sisä-WC ja sekin usein monen talouden yhteiskäytössä esim. talon kellarissa. Ulkovessat olivat pihan perällä, jonne meno oli talven liukkailla vaikeaa hyväjalkaisellekin.

Pispalan arvostus asuinpaikkana oli alamaissa, samoin asuntojen hinnat ja vuokrat. Monet asukkaat kuitenkin arvostivat ympäristöä ja elämäntapaa eivätkä sääkkyneet pieniä vaikeuksia.

Pispalassa oli se hyvä puoli, että siellä oli lukuisia vuokrataloja, joissa oli yleensä aina vapaana pieniä, halpoja asuntoja. Niihin pääsi helposti asumaan ja niistä pääsi myös helposti pois.

OPISKELIJAT TULEVAT

Samoihin aikoihin Tampereelle opiskelemaan tulevien nuorten määrä kasvoi jatkuvasti. He olivat valmiita tinkimään asumisen tasosta kunhan vuokra oli halpa. Heille Pispalan asunnot olivat juuri omiaan.

Asuntoja piti tietysti remontoida ja maalata, joten jokainen sai muokata itselleen asumisympäristön, joka miellytti omaa silmää, mutta poikkesi taatusti kotiväen mausta.

Useimmilla ei opiskelupaikkakunnalle tullessaan ollut muuta kuin pahvilaatikollinen keittiö- ja muuta pikkutavaraa ja kassallinen vaatteita. Harvalla oli omia huonekaluja. Ne oli tarkoitettu hankkia Tampe-

Yllä Ina Jakobssonin, Tuula Ahon ja Osmo Sounelan näyttelyä pystytetään Kirjastotalolle syyskuussa

LIVÄLISSÄ

Tahmelan Tietyllä tavalla eletty tila -
2004. Alla näyttely valmiina.

reelta. Pispalan taloihin oli usein jäänyt edellisten vuokralaisten huonekaluja. Ne kelpaisivat köyhille opiskelijoille hyvin. Huonekaluja haettiin myös purkutaloista ja käytettyjen tavaroiden kaupoista.

Kaikki eivät kokeneet sisustamista tärkeäksi, maailmassa oli aivan riittävästi tärkeämpiäkin asioita.

Avautuivathan Pispalan pienistä asunnoista huikaisevan laajat ja avarat näkymät maailmaan.

YLEINEN VAI YKSITYINEN?

Pispalalaiselle asumiselle oli ominaista yleisen ja yksityisen tilan sekoittuminen. Naapurin pihan läpi oikaistiin, vaikka samalla kuljettiin aivan toisen ikkunoiden edestä. Yksityisiä asioita selviteltiin usein ulkona tai sisällä ikkunat avoinna. Naapurin perhesuhteiden seuraaminen kuului ilmaisiin lisäetuihin, joista sai nauttia joskus yöt läpeensä.

Monissa taloissa asui vielä siihen aikaan vanhoja 'kolinajuoppoja', jotka eivät aina tienneet onko yö vai päivä, eivät piitanneet naapurin työstä tai levosta, ja tupakoidessaan polttivat monta asuntoa. He kuitenkin poistui-
vat kuvioista yksi kerrallaan.

Kaikki eivät tällaista elämää kestäneet, vaan muuttivat pois ns. normaaliin ympäristöön. Toiset taas viehättyivät vapaasta ja yhteisöllisestä elämäntavasta. Osa heistä osti itselleen asunnon, kun niitä silloin halvalla sai.

Tampereen kaupungin suunnitelmassa oli purkaa vanha rakennuskanta ja rakentaa terassikaupunginosa varakkaammalle väelle. Näitä suunnitelmia noustiin vastustamaan mm. Pispalan asukasyhdistyksen kautta.

YHTEISTÄ ELÄMÄÄ

Uudet asukkaat joutuivat opettelemaan käytännön solidaarisuutta, kun moni tuttu ja tarpeellinen asia puuttui. Jäljellä olevia yleisiä saunoja opittiin pian käyttämään, mutta viikolla suihkun omistajan ovikello soi tiuhaan. Pyykkiä käytiin pesemässä ystävien luona joskus keskustassa asti. Pölynimurin sai yleensä lainaksi omasta talosta. Kylmätiloista oli puutetta, ikkunan väli korvasi vielä usein jääkaapin. Arkkupakastimissa oli usein koko talon asukkaiden kotipuolesta tuomat lihat, kalat ja marjat.

Isompia hankintoja tehtiin yhdessä. Kimpassa hankittiin soutuvene Pyhäjärven rantaan ja talkoilla sitä kunnostettiin. Porukalla käytiin soutelemassa ja tutustumassa Pyhäjärven saariin. Siellä kukin luonteensa mukaan joko lekotteli tai etsiskeli marjoja ja sieniä.

Monet ottivat itselleen palstan Tahmelan kasvimaalta. Siellä yhdessä perehdyttiin viljelyn salaisuuksiin.

Kun oli tutustuttu naapureihin oli kyläily yleistä ajanvietettä. Käymään mentiin, kun oli asiaa - tai muuten vaan.

Varmin paikka tavata ihmisiä kodin ulkopuolella oli Pulteri. Siellä sitten käytiinkin lähes joka viikonloppu, jollei peräti menty 'kirkolle' asti.

Yhteiselo vanhojen ja uusien asukkaiden välillä sujui verraten hyvin. Kumpikin ryhmä seuraili aluksi toistensa touhuja ihmetellen. Mutta aina täällä on uudet tulokkaat totutettu paikallisille tavoille. Tarvittaessa apua opittiin antamaan ja saamaan. - OS

TAHMELAN A-KILTA

Tampereen A-kilta ry. on päihdeongelmaisten ja heidän läheistensä ja ystäviensä muodostama vapaaehtoisuuteen perustuva yhdistys. Pyhäjärven rannalla, Hirvikadun päässä, osoitteessa Uramonkatu 9, sijaitsee Tampereen A-killan ylläpitämä Tahmelan Monitoimitalo.

Tampereen A-killan toiminta alkoi A-klinikalla vuonna 1964 ja yhdistys rekisteröitiin vuonna 1968. Vuonna 2003 jäsenmäärä yhdistyksessä oli yli 600, joista jäsenmaksunsa suoritti yli 200 henkilöä. Toimintaan osallistuu kuitenkin yli 1000 eri ihmistä. Tampereen A-killalla on kymmenen toimipistettä eri puolella kaupunkia.

A-killta toiminnan tavoite on päihdeongelmista vapaa elämäntapa ja sitä kautta parempi elämänhallinta ja elämisen laatu. Toimintaan kuuluvat erilaiset keskusteluryhmät, vapaa-ajan tapahtumat ja tilaisuudet, saunaillat, harrastustoiminta, liikunta, koulutus, tiedotus, retket, matkat, leiritoiminta, tukihenkilötoiminta, päihdeongelmaisten edunvalvonta, yhdyskuntatyö, päiväkeskus- ja tukikotipalvelujen myynti Tampereen kaupungille sekä erityyppiset kehittämisprojektit.

A-killat ovat päihdeongelmaisten ja heidän läheistensä perustamia vapaaehtoisuuteen perustuvia järjestöjä. Toiminta kaikissa A-killloissa lähtee luottamuksesta ja tasa-arvosta; kukaan ei ole toistaan parempi tai huonompi. A-killloissa järjestetään erilaisista toimintaa: Retkiä, matkoja, leirejä sekä vapaa-ajan toimintaa, johon voivat kaikki osallistua.

Se, että ei ole A-killan jäsen ei ole este toimintaan osallistumiselle. Jos sinusta tuntuu, että sinulla tai läheilläsi päihteiden käyttö on ongelma voit tulla joukkoomme. Me tarjoam-

me kokemuksiamme ja kokonaan uutta elämäntapaa sillä vauhdilla kuin sinä olet valmis sitä vastaanottamaan.

Emme moralisoi vaan ymmärrämme, että elämän asioiden korjaaminen vaatii oman aikansa. Emme tarjoa hoitomenetelmiä vaan tuemme sitä hoitoa, jota sinä haluat käyttää. Koko A-killta toiminta tapahtuu ihmisten ehdoilla ja heidän sen hetkisistä tarpeistaan lähtien.

Tahmelan monitoimitalossa on monenlaista toimintaa, mm ruokailla voi joka arkipäivä kello 11-13, tiistaisin kello 12 on vertaistukeen perustuva Tiistai-ryhmä, sauna lämpiää maanantaisin ja perjantaisin kello 14-19. Sulan veden aikana voi pulahtaa raikkaaseen Pyhäjärven veteen. Tahmelassa käytössäsi ovat mm ATK-laitteet nettiyhteyksineen, biljardipöytä, TV, päivä- ja aikakauslehtiä, pesukone ja suihku.

Monitoimitalo on auki arkisin kello 8-16, paitsi saunapäivisin kello 8-19. Taloa on mahdollisuus myös vuokrata pienehköihin päihteettömiin tilaisuuksiin. Yleensä Tahmelassa koko toiminta on ihmisten keskellä ihmisten kanssa. Tule tutustumaan, ellet ole jo käynyt.

A-kiltatoiminnan tavoite on: Päihdeongelmista vapaa ja hallittu itseään tyydyttävä elämäntapa.

- RL

NETTIINKÖ MUKA?

Haluaisitko oppia käyttämään tietokonetta laskujen maksamiseen? Mieti, olisiko tuttava tai lapsenlapsi kiva yllättää sähköpostiviestillä? Ehkä sinulla ei ole koskaan aikaisemmin ollut mahdollisuutta opetella rauhassa tietokoneen käyttöä, joten et kenties osaa näitä asioita.

Nyt se on mahdollista! Tule rohkeasti tapaamaan meitä Mukanetin senioritutoreita Pispalan kirjastotalolle torstaisin klo 12 -14. Meidän kanssamme saat rauhassa ja omaan tahtiin opetella käyttämään tietokonetta alkeista lähtien. Tule - odotamme sinua!

Järj. Atk Seniorit Mukanetti ry. ja Pispalan kirjastoyhdistys ry.

Mukanettiläiset paikalla
13.1. 2005 lähtien.

JOULUMYYJÄISET KIRJASTOTALOLLA

17.-23.12.2004

Pispalalaisten käsityöläisten ja taitelijoiden
upeita töitä joululahjaksi!

Alueen yhdistysten myyntivaltteja:
saunayhdistyksen pyyhkeet ja paidat,
musiikkiyhdistyksen cd-levyt,
kirjastoyhdistyksen
antikvaariset kirjat, etc.
Kahvia, teetä ja pullaa.

AVOINNA ARK. 14-20 LA JA SU 12-18

TERVETULO!

TIETOKONE JA INTERNET TUTUKSI

PISPALAN KIRJASTOTALOLLA TIETOKONE JA INTERNET TUTUKSI -KURSSIT
KEVÄT 2005

PERUSKURSSIT

- Perusteisiin keskittyvillä kurseilla perehdytään laitteisiin, tiedonhallintaan, tekstinkäsittelyyn ja Internetiin. Aiempaa atk-kokemusta ei tarvitse olla.

- Asioihin tutustutaan rauhalliseen tahtiin, neljän hengen ryhmissä.

Osa peruskursseista on maksuttomia. Kurseilla, joissa jaetaan materiaalia ja käsitellään laajemmin aihetta, materiaalimaksu on 15€.

- Koulutusaika: ti ja to klo 10.00 - 12.30 ja ke 15.00 - 19.00

JATKOKURSSIT

- Jatkokursseilla perehdytään esim. sovellusohjelmiin, kuvankäsittelyyn ja internetin edistyneeseen käyttöön kursista riippuen. Edellyttää perusteiden hallinnan. Jatkokurssien hinnat ovat 25 - 40 € kurssin sisällöstä riippuen.

- Koulutuspäivät ja -ajat sovitaan kurssikohtaisesti.

Kursseille voit ilmoittautua kirjaston päivystäjälle joko käymällä tai p. 223 9654.

eTUKIPALVELUT

- Ohjausta ja neuvontaa erilaisten tietokonealan tuotteiden ja laitteiden hankinnassa, käyttöönotossa ja käytössä.

- Tietoturvalla ja puhelimitse tapahtuva palvelu on maksutonta pika-apua ja tilanteen arviointia. Maksulliseen palveluun kuuluvat kotikäynnit, laitteiden ja ohjelmien asennukset ja päivitykset, pienimuotoinen koulutus jne. Hinta määräytyy tilanteen ja sopimuksen mukaan.

- Palvelu on suunnattu lähinnä kirjaston asiakkaille ja lähialueen kotitalouksille.

Lisätietoja kirjastotalon tietotupa p. 223 9654 / Jussi Rovio Unski Aura, Pispalan kirjastotalo, Tahmelankatu 14, 03-223 9654
ATK-Tietotupa: email: tietotupa.pispala@tamperelainen.org http://mansetori.uta.fi/pispala/tietotupa

NUKKUVIEN PUOLUE EDELLEEN

Pispan koulupiirin äänestysaktiivisuus kunnallisvaaleissa oli 64,2 %, koko kunnan 55,7 %. Toisaalta tulosta voi pitää hyvänä, kun ei ketään äänestämään voi pakottaa, ja toisaalta demokratian irvikuvana: lähes puolet kaupungin asukkaista ja reilu kolmannes pispalalaisista jättää äänestämättä järjestelmässä, jota kutsutaan edustukselliseksi demokrationa. Poliitikkojen vaalilupauksiin pettyneet nukkuivat ja toivoivat ilmeisesti myös mahdollisimman monen muun jäävän sängyn pohjalle, jotta äänestysvilkkauksen päättämisen tila entisestään toteutuisi.

Hyväksyttyjä ääniä annettiin Pispalassa 1937 kappaletta, joista 29,4 % kokoomukselle, 21,3 % vihreille, vasemmistoliitolle 14,7 % ja demareille 14,6 %. Eniten henkilökohtaisia ääniä annettiin kokoomuksen Päivi Sillanaukeelle (46) ja Marja Tiuralle (43). Yli kolmekymmentä ääntä Pispalasta saivat Vihreiden Pekka Valtonen (35), Oras Tynkkynen (34) ja Per Ashorn (31), Vasemmistoliiton Lea Minkkinen (35) ja Katariina Lillqvist (33), SDP:n Saara Karhu (34), Tasin Lasse Oksanen (34), RKP:n Peter Löfberg (33) ja Kokoomuksen Harri Jaskari (32). Nämä menivät läpi lukuun ottamatta Lillqvistiä, Löfbergiä ja Valtosta.

PISPAN KOULUN ÄÄNESTYSALUE TAMPEREEN TOISEKSI VIHREIN

Tarkasteltaessa eri kaupunginosien äänen jakautumista voidaan karkeasti havaita, että itäpuolen kaupunginosat, mm. Leinola ja Linnainmaa ovat kokoomuksen vahvaa aluetta (ääniosuudet 34,5 % luokkaa). Vasemmistoliiton ja SKP:n kannatusosuudet ovat suurimpia läntisissä lähiöissä. Ikurin turbiini Pate Mustajärvi ei turhaan ole ollut Tampereen vasemmiston mannekiinina; Ikurissa ja Tesomalla vasemmistoliiton kannatus on Tampereen vahvinta lähes 20 %:n osuudella, ja Suomen Kommunistisen Puolueen ääniosuus oli Ikurissa Tampereen korkein 3,6 %

yhdessä Nekalan kanssa (keskiarvo koko kaupungissa 2,4 %).

Pispala sen sijaan on yksi Tampereen vihreiden linnakkeista. Vihreiden saama ääniosuus Pispalan äänestysalueelta 21,3 % on Tampereen toiseksi korkein. Korkein on Sampolan alue 23,1 %. Näiden jälkeen vihreätä lippua liehuttavat Saukonpuiston äänestysalue 20,4 % ja äänestysalue 008 Klassisella koululla 20 %. Seuraava on Pyyntä 19,2 %.

Pispalassa on havaittavissa edellisiin vaaleihin verrattuna jonkinlaista poliittista siirtymää. Vasemmistoliitto, joka aikaisemmin kamppaili tasavertaisena vihreiden kanssa n. 20 % ääniosuudesta, on selvästi kutistunut kisaamaan kolmannelta sijasta demareiden kanssa. Liekö sitten vasemmistoliiton kannattajia siirtynyt vihreiden syliin, mutta kokoomuksen ja vihreiden ääniero on jonkin verran kutistunut.

Pispala ei silti likimainkaan ole kokoomuslaisin kaupunginosa Tampereella. Ylivoimaisin ääniosuus kerääntyy keskikaupungilta, josta tulee yli 40 %, sitten seuraavat läntiset uudet lähiöt Linnanmaa ja Leinola, ja Hyhkykin on huomattavasti kokoomuslaisempi 33,4 % osuudella.

Keskusta sai eduskuntavaaleissa jonkinlaisen äänestyspiikin Pispalan tilastoihin, mutta se on luettava Mikko Alatalon henkilökohtaiseksi ansioksi, sillä kunnallisvaaleissa ääniosuus oli supistunut tavanomaiseen 2,8 %:iin, kun Alatalo ei ollut ehdolla. Hyhkyssä keskustalla meni kuitenkin hieman paremmin, ja ääniosuus oli 4,7 %.

PISPALAN KUNNALLISVAALIKYSELY

Pispalalainen –vaalilehden netissä julkaistun kyselyyn saatiin 42 vastausta. Vastaajien puolueesta jakautui seuraavasti: Vihreät 20, Kokoomus 15, Kristilliset viisi ehdokasta, sekä SDP ja Tasi molemmat yksi ehdokas. Ehdokkaiden kotipaikkaa ei tiedusteltu, eivätkä vastaajat näytäneen mitenkään painottuvan ainakaan pispalalaisiksi.

Kylän omaan vaalikyselyyn vastanneista läpi menivät Kokoomuksen Aila Dundar-Järvinen, Tasin Hannu

Soro, Kristillisten Lasse Heikkilä ja Satu Sipilä sekä Vihreiden Laura Granat, Maija Palander, Pauli Välimäki ja Per Ashorn. Näistä jälkimmäinen asuu Pispalassa, samoin kuin Vasemmistoliiton Lea Minkkinen. Hyhkyin puolella kotiaan pitävät SDP:n Saara Karhu ja Kokoomuksen Seppo Rantanen, eli varsin tasapuoliselta vaikuttaa suurten puolueiden edustus uudessa valtuustossa Pispalan vinkkelistä. Mikä sitten lienee ollut syynä siihen, että vain Ashorn koki tärkeäksi vastata omaa asuinalueetta koskeviin kysymyksiin?

Suosituimpien vastausvaihtoehtojen analysoinnin pohjalta Pispalalaisen toimituksessa laadittiin seuraavanlaisia ”vaalilupauksia”, joiden järjestysluku ilmaisee kyseisestä aiheesta esitetyn kysymyksen numeron. Vaalikyselyyn voi tutustua osoitteessa www.pispala.fi - uutta nyt.

1. ENEMMÄN JOUKKOLIIKKENEMAHDOSSUUKSIA

Ensimmäinen kysymys käsitteli Pispalan ja sitä kautta koko kaupungin liikenneongelmaa. Yksittäisistä ratkaisuvaihtoehdoista suotavimpana pidettiin joukkoliikenteen parantamista (31,7 %), mikä sisälsi myös raide liikenteen mahdollisuuden. Kysymykseen saatiin kaikista eniten vaihtoehtoyhdistelmiä, jotka ehdottivat joukkoliikenteen parantamisen tueksi eteläisen ohikulkutien loppuun rakentamista (a+b vastanneet 17,1 %). Ohikulkutietä parhaana yksittäisenä vaihtoehtona pitäneet (24,4 %) ja a+b vastanneet yhdessä edustavat 41,5 % vastaajista. Rantaväylän leventäminen kuusikaistaiseksi oli kolmen vastaajan (7,3 %) mielestä oikea ratkaisu liikenneongelmiin.

2. RANTAVÄYLÄLLE KATTO JA SANTA-LAHTEN PIENTALOJA

Näsijärven puoleisen Pispalan tulevan rakentamisen parhaana vaihtoehtona pidettiin hiuksen hienolla marginaalilla Rantaväylän kattamista ja alueen pientalovaltaista rakentamista (29,3 %). Kerrostalo- ja teollisuus/toimistorakentaminen saivat täsmäl-

SUURIN KUNNALLISVAALEISSA

leen yhtä paljon kannatusta (molemmat 26,8 %). Osa omasanaisesti vastaajista piti liikennemelualuetta asuinrakentamiseen kelvottomana, osa taas koki nykyrakennustekniikan minimoivan haitan ja maisemien kompensoivan lopun epämukavuuden.

3. LISÄÄ LÄHIDEMOKRATIAA

Vastaajien mukaan kaupungin suunnitelmista valittaminen ja eriävien mielipiteiden esittäminen on merkki asukkaiden aktiivisuudesta ja kertoo lähidemokratian kehittämisen tarpeesta (80,5 %). Parissa omasanaisessa vastauksessa valittamista pidettiin haitallisena esimerkiksi yritystoiminnalle ja yksi vastaaja (2,4 %) piti valittamista pienen joukon kiusantekona.

4. EI KULTTUURIYMPÄRISTÖN LEIKKELYLLE

Pispalan valtakunnallisesti merkittävistä kulttuuriympäristöalueista ollaan tulevaisuudessa Museoviraston esityksen mukaisesti leikkaamassa pois yli puolet. Museoviraston asiantuntijanäkemykseen luotti kymmenen vastaajaa (24,4 %), kun taas suurin osa (70,7 %) ehdokkaista pitäisi aluerajauksen entisellään ja myös Santalahden ja Tahmelan osina Pispalaa. Yksikään vastaaja ei pitänyt Pispalan kulttuuriarvoja vielä niin menetettyinä, että se tulisi valtakunnallisesta listauksesta poistaa.

5. PISPALAAN UUSI SUOJELUKAAVA

Puhutaan, ettei Pispalan 28 vuotta vanhan asemakaavan uudistamiseen löytyisi poliittista tahtoa. 78 % ehdokkaista mainitsi parhaaksi keinoksi Pispalan arvojen säilymiselle vanhaa rakennuskantaa suojelevan ja uudisrakentamista kontrolloivan suojelukaavan laatimisen. 9,8 % vastaajista uskoi uuden rakennusjärjestyksen voimaan, mutta yllättäen kukaan ei pitänyt tärkeimpänä suojelukeinona nykyisen kaavan mukaisen maankäyttöoikeuden takaamista. Kyselymme perusteella kaavamuutoksen tekoon on valmiutta.

6. KULTTUURIYMPÄRISTÖOHJELMA HUOMIOITAVA

Kaupungin ensimmäisen kulttuuriympäristöohjelman käyttötarkoituksena selkeimmin (51,2 %) nähtiin sen huomioiminen yhtenä selvitysasiakirjana kaupunginosan uutta rakennusjärjestystä ja kaavamuutoksia laadittaessa. 41,5 % vastaajista oli valmis käsittelemään ohjelmaa kaupunginvaltuustossa yhtenä Pispalan maankäyttöä sitovasti ohjaavana asiakirjana. Kukaan ehdokkaista ei ollut halukas merkitsemään ohjelmaa tiedoksi, eli siirtämään sitä mappi ö:hön.

7. RYYTIMAAT SÄILYTETTÄVÄ AVOIMENA ALUEENA

”Ryytimaat on Pispalan sydän”, vastasi yksi ehdokas ja samoilla linjoilla, eli rannan avoimena virkistys- ja viljelyalueena säilyttämisen kannalla oli 73,2 % vastaajista. Neljä vastaajaa (9,8 %) kannatti alueen puistoimaista rakentamista ja yleisen rakentamisen osittaista säilyttämistä. Kolmen vastaajan (7,3 %) mielestä Ryytimaille tulisi rakentaa pientaloja hyväksytyyn yleiskaavan mukaisesti.

8. LAAJEMPAA KESKUSTELUA KAUPUNKIKUVASTA

Yleistamperelaisen uudisrakentamisen visuaalisen laadun paremmaksi takeeksi 56,1 % ehdokkaista perustaisi kaupunkikuvalautakunnan ja 24,4 % luottaisi kaupungin rakennusjärjestyksen tiukentamiseen. Kolmen vastaajan (7,3 %) mielestä kaupunkikuva paranisi pitämällä kiinni tehdyistä sopimuksista ja niiden toteuttamisesta ilman ylimääräisiä muutoksia.

9. YHDISTYSTEN TYÖLLISTÄMISTOIMINTAA LAAJENNETTAVA

Suurin osa ehdokkaista (70,7 %) piti tärkeänä Pispalan kumppanuus-

projektin kaltaisen työllisyysprojektin laajentamista. 17,1 % vastanneista tuki projektin toteuttamista tilaaja-tuottaja –mallin mukaisesti. Ilmeisesti tunnettiin se, ettei projekti saa kaupungin tukea ja ettei sellaista ole odotettavissakaan. Vain yksi vastaaja (2,4 %) koki, ettei projektia pitäisi merkittävästi tukea kaupungin varoin, koska se voi vääristää kilpailua.

10. HALLINNON PAISUTTAMINEN KURIIN

Tampereen tunnetusti hyvinäkin aikoina niukkaa rahapussia koskevat kysymykset johtivat kyselyn kokonaisuuteen nähden runsaimpiin omasanaisiin vastauksiin (24,4 %). Kysymyksiä pidettiin johdattelevina ja populistisina. Yhden vastaajan mukaan kysymykset olivat ”päivän piristävimmät” ja kieli poskessa ne olikin tehty. Ison ja ruman asian käsittely huumorin kautta ei kuitenkaan aivan kaikille vastaajille ilmeisesti auennut.

Yleisesti mitään viisasten kiveä budjetin tasapainottamiseen ei tarjottu. Joka tapauksessa 51,2 % ehdokkaista piti kaupungin hallintokuluja parhaana leikkauskohteena esitetyistä vaihtoehtoista. Kadun pidosta (lue tekniseltä toimelta) ja hallintokuluista leikkaisi 14,6 % vastaajista ja yksi rohkeni niistä hiukan myös erikoissairaanhoidosta, tosin hallintokulujen ohella.

- JM

ASUKASYHDISTYKSEN KUUULUMISIA

Kesä 2004 alkoi asukasyhdis-tyksessä reippaalla talkoilulla – Pispalan 22. karnevaalit järjestettiin 22. päivä toukokuuta. Koleassa tuulessakin esiintyjät, myyntipisteiden pitäjät, jalkapallojoukkueet ja parkkitanssien iloiset naamat tekivät päivästä onnistuneen. Paikkana Kurpitsatalo vaikuttaa toimivan hyvin, vaikkakin haikeus Pispankadun karnevaaleihin on aistittavissa. Saas nähdä missä seuraavat karnevaalit pidetään...

Hauskanpidon vastapainoa on riittänyt myllynkiveksi asti. Asukasyhdistyksen toimikunta on kokoustanut ahkerasti ja pyrkinyt jälleen vaikuttamaan asuinympäristömme laatuun. Kirjelmää on lähtenyt ennätysmäärä.

Erilaisiin osallisyhmiin ilmoittautuminen alkoi toukokuussa kaupungin tiedotettua kantakaupungin ympäristö- ja maisemaselvityksen alkamisesta.

Keväällä lausuntokierroksella olutta Museoviraston ”Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt”-ehdotusta esitettiin muutettavaksi siten, että aluerajaukseen kuuluisivat tulevaisuudessakin Santalahti ja Tahmela. Lisäksi esitettiin Tahmelan Ryytimaiden ja Santalahden tulitikkutehtaan merkitsemistä kulttuurihistoriallisiksi erityiskohteiksi. Pispalan aluerajauksen leikkaamisen ja alueen nimeämisen toispuoliseksi ”Pispa-

lan rinteeksi” arvioitiin heikentävän Pispalan kulttuuriarvojen säilymistä mahdollisuutta.

Rakennusinventoinnissa määritellyille ”Länsi-Pispalan” arvoalueille järjestettiin toukokuussa kiertokävely, jonka aikana keskusteltiin alueiden arvotusperusteista ja mietittiin parempia aluerajauksia ja ympäristöhoitokeinoja.

Kesäkuussa jätettiin kulttuuriympäristöohjelman väliraportti valtuustoryhmien ja virkamiesten kommentoitavaksi. Syyskuuhun mennessä poliitikkojen kommentteja saatiin kaksi kappaletta, virkamiehiltä kolme – kaikki kaavoitusyksiköstä.

Pispalan rakennusjärjestyksen laatiminen on ollut kaavoitusyksikön työohjelmassa vuodelle 2004. Heinäkuussa asukasyhdistys jätti rakennusjärjestyksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olon yhteydessä kaupungille mielipiteen. Tässä esitettiin ripeää osallisyhmiä muodostamista, selvitysasiakirjojen avaamista nettiversioina, työn kohteena olevan alueen laajentamista koskemaan koko Pispalaa ja Pispalan kulttuuriympäristöohjelman huomioimista selvitystyön osana. Samat toiveet toistettiin 1.10.2004 lähetetyssä kuntalaisaloitteessa. Vastausta näihin yhteydenottoihin ei ole tullut. Marraskuun lopulla kaavoitusyksiköstä saatiin tieto, että työn laatiminen on alussa lisäselvitysten teolla.

Karnevaalien yhteydessä Kurpitsatalolle avattu korjausrakentamisen neuvontapiste toimi kesän ajan rakennusrestaurointipöytäkirja Anna-Lea Nissin voimin ja perinnerakennusmestari Tapani Koirasen taustatuella. Kesän aikana Kurpitsaa ehostivat talon työllistetyt; taloa maalattiin ja ikkunoita kunnostettiin. Asukasyhdistys ja Kurpitsaliike yhdessä lähestyivät kaupungin tilakeskusta toiveenaan saada talon vesijohto ja viemäri jälleen käyttöön, mutta tämä ei kesän aikana vielä toteutunut.

Kasvumaa-elokuvaleiri muuttui osanottajien vähäisyyden vuoksi elokuvakurssiksi ja edelleen Pispalan koulun viidesluokkalaisten kanssa tehdyksi mielipaikkojen kuvausharjoitukseksi.

Elokuussa asukasyhdistys kutsuttiin mukaan Pohjanmaankatu 10 osoitteessa vireillä olevan kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointiryhmään. Tähän jätetyssä mielipiteessä pahoiteltiin tämän rakennusinventoinnissa ykkösluokkaan arvoitetun kiinteistön purkamista paria päivää ennen rakennusinventoinnin hyväksyntää ympäristölautakunnassa. Kirjelmässä esitettiin ajatuksia siitä, kuinka kiinteistön käyttöä voitaisiin ohjata Pohjanmaankadun ympäristöarvoja huomioiden.

Elokuun lopulla palaverattiin valkoisella talolla ympäristölautakunnan puheenjohtajan, Jukka Järvisen kanssa ja kerrottiin asukkaiden kokemista odotuksista rakennusinventoinnin käytöstä ja rakennusjärjestyksen laatimisesta.

Elokuussa aloitettiin työnimellä "Pikku-Pispalalainen" kulkeneen vaalilehden suunnittelu. Sähköisenä julkaistun lehden vaalikyselyyn vastasi 42 ehdokasta. Kyselystä lisää edellisellä aukeamalla.

Syyskuun 11. päivä vietettiin hurmaavan syyssään turvin Euroopan rakennusperintöpäivän avointen ovien tapahtumaa. Noin kolmenkymmenen hengen joukolla kiersimme yksittäiskiinteistöissä ja tutustuimme matkan varrella myös Pispalan itäosan arvoalueisiin. Kierros päättyi tyytyväisten kulkijoiden saapumiseen Kurpitsatalolla pidetyille sadonkorjuujuhille. Kiitos järjestäjille!

Lokakuun 9. osallistuttiin Pispalan koululla järjestettyjen Pirkanmaan kylätoimintapäivien järjestämiseen.

Lokakuun alussa ympäristölautakunta myönsi rakennusluvan Kannaksenkatu 12:sta ja purkuluvan Mäkikatu 69:älle. Molemmat ovat rakennusinventoinnissa arvokkaimpaan luokkaan määriteltyjä kohteita ja sijaitsevat ykkös-arvoalueilla. Päätösten myötä rakennusinventointi menettäisi ohjausvaikutuksensa, minkä vuoksi asukasyhdistys teki Pirkanmaan ympäristökeskukselle selvityspyynnön päätösten lainmukaisuuden tutkimisesta. Ympäristökeskus ei ryhtynyt tähän työhön, joten asukasyhdistyksen vastuulle jäi tehdä valitus päätösvalmistelun ja päätösten lainvastaisuudesta. Pirkanmaan perinnepoliittinen yhdistys yhtyi valitukseen.

Valituskirjelmän mukaan rakennusvalvonnan olisi lupaharkinnan yhteydessä tullut saattaa alkuun kaavan ajanmukaisuuden arviointi, koska myönnettyt luvat johtavat kulttuurihistoriallisten arvojen tuhoutu-

miseen.

Pispalan valtatie saneerauksen oli määrä jatkua vuoden 2004 keväällä välillä Pulterinkatu – Rajaportinkatu. Satamamestari Matti Joen aloitteesta tekninen lautakunta kuitenkin syyskuussa jähdytti hankkeen rahoituksen. Lokakuun lopussa Pispalan saunayhdistys ja asukasyhdistys lähettivät kaupunginhallitukselle aloitteen jolla pyrittiin saamaan takaisin rahoitus jo vuonna 1997 hyväksytylle remontille. Aikanaan laajassa konsensuksessa hyväksytyn kompromissisuunnitelman jarruttaminen vaikuttaa kiusanteolta. Ehkäpä satamamestari-tyyppien olisi syytä keskittyä enemmän Näsijärven jäätymisen tarkkailuun ja jättää maanpäälliset liikenneongelmat niistä ymmärtävien harkintaan.

Kuten tavallista vain harvaan lähetetyistä kirjelmistä ja aloitteista on

saatu mitään vastausta. Siksi päy yhteyksiä on pidetty myös kaupungin kuntademokratiayksikköön, toiveena, että sen kautta saataisiin myös päättäjät ja virkamiehet kiinnostumaan Pispalan osallistumisinnosta.

Jotakin iloa pitkällisestä pyytämisestä sentään on ollut, Tahmelan viertotielle on saatu hidasteet. Päivänä jona ne ilmestyivät ei voinut kuin kummastella niiden vaikutusta - liikenteen rytmi todella rauhoittui! Toivotaan, että myös hidasteiden välit opitaan ajamaan asiallisesti. Uskoisin monen pitävän betonimöykkyjä ennenaikaisena joululahjana. Kollektiivinen kiitos katuosaston pukille!

- PV

Kulttuuriympäristö- ohjelman asukas- ilta ma 17.1. klo 18

Pispalan kirjastotalo, Tahmelankatu 14

Kulttuuriympäristöohjelman kolmannen asukasillan tarkoituksena on käydä läpi ohjelman väliraportti, siihen saadut kommentit ja työn nykyvaihe. Tämän pohjalta keskitytään hahmottelemaan ohjelmaan liitettäviä, konkreettisia ympäristöhoitoehdotuksia. Ohjelma valmistuu toukokuussa 2005, eli nyt sinulla on mahdollisuus tuoda esiin oma mielipiteesi Pispalan kulttuuriympäristön tilasta ja toiveista sen käytön suhteen. Tervetuloa osallistumaan!

LÄÄKÄRIPALVELUT LÄHELLÄ SINUA!

avoinna: ma-to 8-18, pe 8-17

**Lääkäri
Laboratorio
Fysioterapia
ja hieronta
Työterveys-
huolto**

3142 0100

Pispalan lääkäriasema

MEDICUS OY *Pispalan valtatie 2 U*

Parturi Kampaamo

Myymälä

HAIR

ZONE

Sirpa Ottman

Pispalan valtatie 75

33270 Tampere

puh. 223 8088

-Lahjaostoksille

-Lahjakortit

-Korvienlävistys

-Ripsien/kulmien

Kestovärjäykset

muotoilut

-Meikkipalvelu

Hiukset juhlakuntoon!

Meikkaukset arkeen ja juhlaan

**HIUSSALONKI
CLIPPS**

p. 222 8508

Pispalan valtatie 73 B

33250 Tampere

Tervetuloa Lielahden Nesteelle!

**QUICK
shop**

Neste Lielahden Quick Shopin tuhannen tuotteen myymälästä teet päivittäiset ruokaostokset helposti aamuvarhaisesta yömyöhään - myös sunnuntaisin. Lämpöisen nälkään tarjoamme hot dogeja mielimausteillasi, pizzoja (myös kokonaisia pannupizzoja) ja aitoa perunamuusia makkaran tai lihapullien kanssa.

Autosi voit pestä Quick Wash -pesussa pesukadullamme hellävaraisesti ja jonottamatta. Valittavanasi on kaksi vaihtoehtoa autosi likaisuuden mukaan: **Tehopesu** ja **Kevytpesu**.

NESTE

Neste Lielahdi

Lielahdenkatu 2, puh. 345 2120

Avoinna: ark. klo 6.30-24, la-su klo 8-24

**Pesuetu-
kortilla joka
viides pesu
veloituksetta!**

T-OSAT OY

RENKAITA JA VANTEITA MYÖS KÄYTETTYJÄ.

Runsaasti erilaisia alumiinivanteita

Pispalan valtatie 24, Tampere

Puh. (03) 2125 972

Puh. (03) 2128 300

AVOINNA ark. 9 - 18 La 10 - 14

T:mi Hyhkyn huolto

Antti Antikainen

**Lumitöitä, nurmikon leikkausta,
maankuormausta- ja kaivutöitä
AVANT-pienkuormaaja/kaivurilla.**

Pättiniemenkatu 17 H 23, 33270 Tampere

Puh. 045 6722 490, koti (03) 344 1136

Pispala@nic.fi

Pyynikintorin fysioterapia

ja hieronta

Pyynikintori 4
33230 TAMPERE
puh. (03) 222 9295

Fysioterapeutit
TIINA HEMMILÄ
MARJA-LEENA HYVÖNEN

**PYYNIKINTORIN
PARTURI**

PUH. 2130 086
PYYNIKINTORI 4

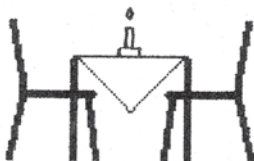
Kaija Riikonen-Schumacher

ti-pe 9.00-17
la 9.00-13
kesäla sulj.

Pispalan tunnelmaa

AMANDASSA

Pieni hetki hyvää oloa

OVEN TAKAA LÖYTYY

Ruokaa	Juomaa
Tuttuja	Tunnelmaa

Tervetuloa herkuttelemaan koko perhe!

Muista pitopalvelumme, tilat ja tarjoilu.

A-oikeudet

Vanhän ajan Joulujuhla 18.12.

Joulupöytä katettuna alk. klo 15.00

Iloista Joulua ja onnea uudelle vuodelle

Kiitos kuluneesta vuodesta

Tavataan taas **Tammikuussa!**

Pispalan valtatie 61, p. (03) 213 1207

Pispalan Kukka ky.

Teemme kaikenlaiset sidontatyöt

Pispalan valtatie 75, p. 345 0306, 0400-332 890

17 vuotta Pispalassa • Jo 37 vuotta alan kokemusta

**VIINI JA OLUT
TARVIKE SHOP**

Pispalan valtatie 21
p. 222 9661
Av. 10-18 la 10-14

PISPALASI OY

PÄIVYSTYS 24 h

PUH. 2133303

Käyräkuja 30, Vuorentausta

PISPALAN APTEEKKI

PALVELEMME MA-PE 9.00-18.00

Pispalan valtatie 2 U puh. (03) 212 6962

KAUNEUSHOITOLA
AFRODIT

JOULUTARJOUS !

Lahjakortin ostajalle -5 % alennus
(etu voim. 22.12. asti)

Kasvo-, käsi ja jalkahoidot
Mikrohionta -ja ultraäänipuhdistukset
Kestovärjäykset
Meikkaukset arkeen ja juhlaan
Kestopigmentoinnit
Micro wrap rakennekynnet
Ihokarvojen poistot lämminvahalla
Intialainen päähieronta
Lahjakortit

TERVETULOA ! Puh. 2132226

Pirkankatu 16, 33230 Tampere www.kauneushoitola-afrodite.net

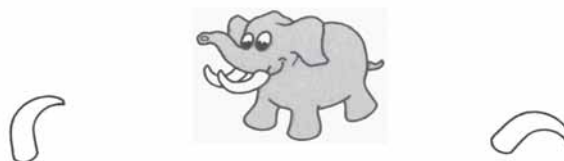
Pispalan valtatie 73 B
p. 2131 292
ma-la 11-21, su 12-21

SIELLÄ ASUU PARAS PIZZA

HAMMASLABORATORIO

MARKKU JÄRVINEN
erikoishammasteknikko

PYYNIKINTORI 8, 33320 TAMPERE. PUHELIN (03) 213 0329.

**TAMPEREEN
KAUPUNGIN
LIKENNELAITOS**

**Neuvontamme palvelee
osoitteessa**

Aleksis Kiven katu 18

- avoinna ma-pe 8-18, la 9-16
- aikataulu- ja reittitiedustelut,
- matkaliput, löytötavarat

Henk.koht. puhelinneuvonta
0100-0506 (0,66 e + pvm)
ma-pe 8-20, la 9-16, su 11-18

Internet-palvelut

www.tampere.fi/tkl

- aikataulut, reittikartat, reittiopas,
- ajankohtaiset tiedotteet matkustajille

**Tervetuloa tuttuun
ja turvalliseen kyytiin!**

Fysikaalinen hoitolaitos
PIRKKA-HOITO OY

Pispalan valtatie 45, puh. 212 3002

bitpoint

MIKROTIETOKONEET JA OHEISLAITTEET
Pyynekintori 4-6, 33230 Tampere, p. 211 0877, fax 211 0855
<http://www.bitpoint.fi>

Lainalaatikko

puh. (03) 222 0956
Yritys- ja kotimuutot

www.lainalaatikko.fi

Vuokraamme:

- Laatikot
- Muuttokärryt
- Kotiinkuljetus

MUUTTOKESKUS
Noutovarasto Pispalanvaltatie 27

